Biodiversitetsmødet | Læsetid: 4 min.

Køreplanen for at redde verdens natur lever – men den er ikke finansieret

I overtiden lykkedes det i den armenske hovedstad, Jerevan, verdens lande at nå til enighed om den fortsatte indsats for biodiversiteten. Men geopolitiske tilbageslag truer, og pengene til at nå målene er der ikke

Jørgen Steen Nielsen

COP17-mødet i Armenien endte trods alt med en sluttekst. Det er på trods af stridigheder på mødet.

Michael Dantas/AFP/Ritzau Scanpix

2. november 2026

Når det netop afsluttede biodiversitetsmøde i FN-regi, COP17, ikke endte i sammenbrud, men i mellemfornøjet rådvildhed, er det måske, fordi mødet blot var en halvvejsstatus midt mellem COP15-mødet for fire år siden, som satte 23 ambitiøse naturmål for verdens lande, og deadline for at nå disse mål: 2030.

Jerevan-mødet, der samlede omkring 20.000 delegerede fra 182 lande i den armenske hovedstad, skulle efter planen præstere fremskridt i processen mod 2030-målene, der blandt andet forpligter sig til at sikre beskyttet status for 30 procent af planetens arealer, genoprette 30 procent af de beskadigede økosystemer og standse udryddelsen af kendte arter. Dertil kommer forpligtende mål om at levere 200 milliarder dollar årligt til beskyttelse af biodiversiteten samt at afvikle de biodiversitetsundergravende økonomiske subsidier til blandt andet landbrug og fossil energi – opgjort til 500 milliarder dollar årligt.

Og der skete ifølge deltagere i mødet fremskridt på enkelte punkter. Men der var også stilstand eller tilbageskridt på andre og tilmed en ildevarslende tendens til at genåbne forhandlinger om vigtige aftaletekster allerede vedtaget på de tidligere COP-møder.

»Det er en lettelse, at der faktisk kom et aftalepapir og visse acceptable beslutninger ud af mødet, men nogle af de ting, der foregik under COP17, giver samtidig anledning til stor bekymring,« siger Helene Gjerding, der deltog i Jerevan-mødet som sekretariatsleder for netværket af danske miljø- og udviklingsorganisationer, 92-gruppen.

Foruden visse landes forsøg på at udfordre gældende beslutninger finder hun det således bekymrende, at nogle aktører begynder at stille spørgsmål ved selve den videnskab, der ligger til grund for advarslerne om en biodiversitetskrise og for de vedtagne mål for 2030.

Samme bestræbelse på at anfægte videnskaben registreres på klimaområdet, og i både klima- og biodiversitetssammenhænge nævnes olieproducerende lande med Saudi-Arabien og Rusland i spidsen som centrale kræfter bag obstruktionen.

»Det, vi har oplevet i Jerevan, kan gøre én meget nervøs for, hvad der vil ske på det kommende klimamøde, COP31 i Tyrkiet, senere i denne måned,« siger Helene Gjerding.

Nord-Syd-konflikten

Foruden denne hindring for fremskridt blev COP17 præget af den mere klassiske konflikt mellem det globale nord og det globale syd: Hvor ilande i nord typisk siger, at der mangler ambition i indsatsen for at beskytte naturen, så siger landene i syd, at der

mangler penge: Leveres der ikke økonomisk bistand – altså den allerede aftalte eller yderligere bistand – fra i- til ulande, så er det ikke muligt at leve op til ambitionerne om at beskytte planetens biologiske mangfoldighed.

Status for processen med at sikre den aftalte finansiering via offentlige midler er ifølge aftalepapiret fra COP17, at det leverede »stadig er under det, der er nødvendigt.«

Ud af de nødvendige 200 milliarder dollar årligt, som er aftalt, skulle mindst de 20 milliarder være leveret fra i- til ulande allerede sidste år. Det er ikke sket. I stedet er der sket et regulært fald på 27 procent i donorlandenes bidrag for årene 2026-2030 målt i forhold til deres bidrag i den forudgående periode.

I Jerevan argumenterede nogle ilande for at udvide donorbasen med henvisning til, at nogle formelle ulande – såsom Mellemøstens oliestater – i dag er rige nationer med både medansvar og rigeligt råd til at yde. Det blev i slutteksten blot til, at ikkedonorlande, som selv måtte ønske det, kan »signalere interesse« for at yde bistand inden næste biodiversitetsforhandling, COP18, om to år.

Når det gælder et supplerende – tidligere aftalt, men frivilligt – mål for finansiel bistand fra den private sektor, herunder fra store medicinalvirksomheder, der tjener på naturens genetiske ressourcer, er der ifølge COP17-papiret kun sket »begrænsede fremskridt«.

Private virksomheder har således kun indbetalt omkring 9.000 dollar til den såkaldte Cali-fond etableret til formålet – fondens ambition er en milliard dollar om året.

Massiv støtte til naturødelæggelse

Parallelt med den fortsat manglende finansiering af indsatsen er der også en fortsat manglende indsats for at nedbringe de naturskadelige subsidier fra regeringer til især landbrug og fossil energi. Disse subsidier er skønnet til 1.800 milliarder dollar om året, og heraf er det tidligere aftalt, at landene inden 2025 skulle have identificeret og inden 2030 have udfaset eller omlagt de 500 milliarder.

Ifølge klimavidencentret Carbon Brief havde 84 procent af verdens lande ikke identificeret de skadelige subsidier inden 2025-fristen.

Undervejs i forhandlingerne på COP17 handlede et tekstforslag om at »anmode indtrængende« om en større indsats fra landene for at afvikle subsidierne – det blev efterfølgende nedtonet til et kompromis om at »opfordre« landene til en skærpet indsats efter pres fra Saudi-Arabien, Rusland og Indien, der helt ville udelade det.

Om den manglende bistand og den manglende indsats mod de skadelige subsidier sagde chefen for FN's biodiversitetssekretariat, Astrid Schomaker, ved Jerevan-mødets slutning:

»Vi kan ikke beskytte naturen, hvis vi bliver ved med at finansiere dens ødelæggelse … Den afgørende test handler ikke om, hvad regeringerne blev enige om i Jerevan, men hvad de ændrer, når de vender hjem.«

Selve slutteksten »noterer med dyb bekymring«, at biodiversitetsmålene for 2030 »ikke vil blive nået«, hvis ikke der både ydes de nødvendige og vedtagne økonomiske bidrag og foretages en skærpet naturbeskyttelsesindsats i landene.

Alene den udtrykte bekymring i et vedtaget slutdokument nærer et vist håb blandt civilsamfundsorganisationer om mulighederne for en skærpet indsats. Naturbeskyttelsesorganisationen WWF udtrykker således en beskeden optimisme, fordi COP17 har produceret et aftalepapir, der både indskærper situationens alvor og har formuleret en plan for at understøtte den fælles indsats.

Helene Gjerding er også lettet over, at der trods alt er kommet en sluttekst fra Jerevan.

»Men jeg frygter samtidig, at den aktuelle geopolitiske situation forgifter processen med noget, vi virkelig ikke har brug for,« siger hun med henvisning til angrebene på videnskaben og forsøgene på at rulle vedtagne beslutninger tilbage.

COP17 om biodiversitet

Vil verden egentlig betale for at redde naturen?

Jørgen Steen Nielsen, 20. oktober 2026

Grøn magt